

Stegen

Snabba vinster och förluster är vanliga i en nybörjargrupp. Det hindrar inte att ett och annat parti blir segt och långdraget. Att bara vänta på sin tur är inte särskilt kul för livliga schackjuniorer så här följer ett exempel på en ”utfyllnadsturnering”.

Stegen är en form av utmanartävling av engelskt ursprung. Den går till så att man gör en liten stege av kartong, eller trä. Det skall finnas lika många steg som deltagare i gruppen. Mellan varje stegpinne ska man kunna skjuta in en remsa med deltagarens namn. Det går också bra att hänga kartongbitar med deltagarnas namn ovanför varandra på en trälist med krokarna eller liknande. Ranka eller seeda alla gruppens juniorer i ordningsföljd och placera den bäste, nr 1, på nedersta stegpinne, nr 2, 3 osv. där ovan. Man bör inte lita på de lösa lapparna i stegen utan man bör också skriva ner en siffrerad med den nya ordningsföljden efter varje sammankomst.

Tävlingen går till så att var och en på lediga stunder får utmana någon av de tre spelarna närmast ovanför i stegen. Om det skulle inträffa att alla tre är frånvarande får man utmana närmast tillgängliga spelare. I första partiet har nr 1 alltså rätt att utmana nr 4, 3, 2 (nr 5 om 4, 3, 2, saknas). Det gäller alltid ett parti, och spelarna lottar om färg. Man får bara utmana samma spelare en gång under samma sammankomst. Utmaningarna ska ske då båda parter är lediga från programmets huvudtävling och ingen får utan skäl avböja en utmaning. Om utmanaren segrar byter han plats med den besegrade och klättrar på stegen.

Det finns ingen risk för att den som för tillfället ligger överst och inte har någon att utmana blir arbetslös, eftersom just den platsen kommer att bli särskilt eftertraktad.

Om man använder ”stegen” som ovan beskrivits, bör man inte sätta annan tidsgräns för tävlingen än säsongslutet, och man kan gott låta den fortsätta över höst och vår parallellt med alla andra turneringar. Ett bra grepp är att använda stegen att komplettera prislistan vid avslutningen. De som inte fått pris i huvudtävlingen prisbelönas i stället efter sin plats på stegen.

En annan variant av tävlingen är att man plockar fram stegen en halvtimme då och då. Deltagarna får utmana varandra utan andra restriktioner än att den utmanade för ögonblicket är spelfri - jämför regeln att man inte får störa en spelare under pågående parti. Det kan bli stora skutt på stegen till allas förnöjelse, men i längden flyter de bättre spelarna ovanpå. Fem eller sex omgångar brukar vara lagom. Det är viktigt att alla på förhand vet hur många ”ronder” det är fråga om. Efter ett uppehåll kan man ta fram stegen för en ny tävling med deltagarna rankade underifrån.

